

Herenboeren in opkomst

OP DE USSELER ES TELT DE CLUB AL 500 ENTHOUSIASTE LEDEN

Met bijna 500 leden is Herenboeren Usselo in twee jaar tijd gegroeid tot een coöperatieve boerderij op de Usseler Es. Terug naar de basis, luidt het credo. Met duurzame groenten en fruit van eigen land en het melk van de koeien is voor de kalveren. "Leden werken niet alleen mee, ze zijn een stukje eigenaar en denken ook mee."

Dat leidt tot enorme betrokkenheid van de leden, concludeert voorzitter Hans Pieter van den Berg van Herenboeren Usselo. Hij is er overigens het levende bewijs van dat jouw wieg niet op de boerderij gestaan hoeft te hebben om je bij Herenboeren uit te leven op het land tussen de kool en aardappels.

"Als je vraagt waarom iemand lid van Herenboeren is geworden, is dat in de eerste plaats uit gedrevenheid om op een natuurlijke wijze voedsel te produceren. Men ziet het de verkeerde kant opgaan met de wereld en wil eigenhandig een positieve bijdrage leveren. Tegelijkertijd zie je dat het liefhebberij wordt, een uitlaatklep. Ook na een week hard werken. En als je in de stad woont is een middagje schoffelen op het land gewoon heerlijk rustgevend."

Duurzaam landbouwen

Op een stuk landbouwgrond van 20 hectare op de Usseler Es ligt het gemengde agrarische bedrijf van Herenboeren Usselo. Groenten, fruit en koeien zijn de exponenten van een boerderij, waarvan de leden zowel mede-eigenaar, als consument zijn. Het fenomeen van deze circulaire agrarische bedrijfsvoering is in 2013 ontstaan. Het telt inmiddels 22 autonome Herenboeren in Nederland, die door in totaal 9.000 boeren worden gerund. De boeren zijn vrijwilligers, met daarnaast één tot twee betaalde krachten. Herenboeren Usseler Es werd in 2023 opgericht, 250 huishoudens zijn daarmee zelfvoorzienend in groente en fruit.

Sanne Beld en Robert Tel zijn de betaalde krachten op de Usseler Es. Sanne is voor twee dagen in de week aangetrokken vanwege haar expertise op het gebied van regeneratieve begrazing met haar eigen bedrijf 'Met de natuur mee'. "Regeneratieve begrazing is een manier van begrazen of beweiden met als doel grazers zo in te zetten dat het hele systeem veerkrachtiger wordt. De Lakenvelders die je hier ziet lopen laten we op de juiste plek, de juiste tijd en op de juiste manier grazen. Daardoor kan de »

grond zich herstellen en met behulp van natuurlijke bemesting behouden we een kruidenrijk grasland. Alleen met circulair boeren dichtten we de kloof tussen natuur en moderne landbouw.

Bedrijfsleider Robert Tel is de andere betaalde kracht en is wát blij met de aanwezigheid van Sanne Beld. "Duurzaam landbouwen vraagt om expertise en die hebben we met Sanne voor een heel belangrijk deel in huis. Bovendien en dat is wel mooi om te zien, hebben we ook onder de 500 leden mensen met specifieke kennis die we goed kunnen gebruiken. Er komt veel bij Herenboeren kijken, ook op organisatorisch vlak. De oplossing vinden we vaak dichtbij."

Gemêleerd gezelschap

Robert is in april van dit jaar begonnen en groeide op met het boerenleven. Na de middelbare school volgde hij de Hbo-opleiding Tuin- en Akkerbouw aan de Aeres

Hogeschool in Dronten, waar hij in 2022 afstudeerde. Vakken waarin hij onder meer examen deed zijn Vitale bodem en Strategisch Ondernemerschap. Als afstudeerstage richtte hij zijn eigen 'korte keten' bedrijf Esdek op. Hier verbouwde hij op 1,5 hectare grond groente voor lokale afzet aan Twentse restaurants. "Daardoor maakte ik kennis met de verschillende facetten van biologische en niet-biologische tuin- en akkerbouw. Uiteindelijk ben ik ook nog bij de legkippen beland. Herenboeren sprak mij altijd al aan, ik voel me hier helemaal op m'n plek."

Ondertussen moet hij wel een boerderij met 500 'boeren' op de Usseler Es aansturen en dat is een gemêleerd gezelschap. "Maar dat gaat best goed. Ze zijn er ook niet altijd allemaal tegelijk", vertelt hij met een lach. "Herenboeren bestaat uit veel verschillende onderdelen en wat je ziet is dat leden elkaar vinden op die onderdelen binnen het bedrijf. Dat zorgt voor een soort natuurlijke vorming van taakverdeling."

En daar willen ze in de toekomst nog meer naar toe op de Usseler Es, legt Robert uit. "Dat zijn processen die langzaam maar zeker gestalte krijgen en op een gegeven moment kun je werkgebieden gaan afbakenen. Iedereen draagt dan zijn steentje bij door zich bezig te houden met datgene waar de interesse naar uitgaat. Het gevolg is intrinsieke motivatie en dan blijft het voor iedereen leuk en gezellig. Heel belangrijk om leden binnenboord te houden."

Weet wat je eet

Geheel in stijl van oprichter Geert van der Veer van Herenboeren - 'We willen het liefst alle Nederlanders bij hun voedselproductie betrekken, maar laten we met 1 procent beginnen' - zijn ze ook op de Usseler Es klein begonnen. "We zijn goed op weg, maar er moeten nog dingen worden

gerealiseerd, zoals meer dieren op de boerderij", meldt voorzitter Hans Pieter van den Berg. "Verder zetten we in op samenwerking met andere Herenboeren in de omtrek. Dat werpt nu al zijn vruchten af, door bijvoorbeeld het uitwisselen van kennis en ruilen van producten."

Voor Van den Berg zelf is het deelnemen aan Herenboeren een missie om anderen te motiveren afgewogen beslissingen te nemen in het leven. "Het is soms bijna niet te volgen waar ons voedsel vandaan komt, waar onze kleding wordt geproduceerd of hoe besluitvorming in de maatschappij tot stand komt. Die afstand helpt niet als je afgewogen beslissingen in het dagelijkse leven wilt nemen. Dan moet je weten wat je eet en vooral ook waar het vandaan komt." ●

“OM AFGEWOGEN BESLISSINGEN TE KUNNEN NEMEN MOET JE WETEN WAT JE EET EN WAAR HET VANDAAN KOMT”